

UCHWAŁA NR VI/71/2019
RADY MIEJSKIEJ W PROSZOWICACH

z dnia 25 kwietnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 506), art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018, poz. 998), Rada Miejska w Proszowicach uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019, za rok 2018, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Proszowicach

mgr Krzysztof Wojtusik

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2018

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXV/259/2017 z dnia 14 lutego 2017 roku.

Celem strategicznym Programu jest stworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny.

Program ma na celu również:

- Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin;
- Tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin;
- Tworzenie systemu edukacji i wsparcia dla rodzin.

Realizowane zadania

I. Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

1. Organizacja czasu pozalekcyjnego na terenie szkoły

Szkoły na terenie gminy i miasta Proszowice dysponują świetlicami szkolnymi. Świetlice takie wspierają dzieci w nauce, organizują czas pozalekcyjny.

Ponadto od stycznia 2018 roku na terenie Gminy Proszowice, w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach 10 osi priorytetowej wiedza i kompetencje Regionalnego Programu Operacyjnego województwa małopolskiego na lata 2014-2020, działanie 10.1 rozwój kształcenia ogólnego, poddziałanie 10.1.3 edukacja w szkołach prowadzących kształcenie ogólne, zostały utworzone **Placówki Wsparcia Dziennego - Aktywna Świetlica**.

Placówki te działają na terenie Szkół Podstawowych w: Proszowicach - Szkoła Podstawowa nr 1, Kościelcu i Klimontowie. Organizują wsparcie codzienne dla dzieci oraz ich rodzin poprzez zapewnienie opieki i organizację czasu wolnego oraz zajęć specjalistycznych dla dzieci i młodzieży. Projekt skierowany jest do **105 uczniów, dziewcząt i chłopców w wieku 6-18 lat**, uczniów szkół podstawowych .

Uczestnicy projektu mają możliwość skorzystania ze wsparcia w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2019r., które obejmuje uczestnictwo w następujących rodzajach zajęć:

1. Opieka świetlicowa

2. Zajęcia rozwijające:

- Język angielski,
- Matematyka,
- Zajęcia muzyczne,
- Zajęcia ekspresji twórczej,
- Samorządność, Zajęcia komputerowe,
- Zajęcia sportowo – ruchowe

3. Pomoc specjalistyczno-profilaktyczna:

- Terapia pedagogiczna,
- Logopedia, Pedagog,
- Dietetyk,
- Profilaktyka uzależnień

Udział w wymienionych zajęciach jest bezpłatny. Zajęcia są przeprowadzone przez nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami i umiejętnościami.

Uczestnik rekrutowany jest do udziału w jednym z 3 oddziałów placówki wsparcia dziennego. Może wziąć udział w dowolnych zajęciach w ramach każdego z zadań jednak pod warunkiem zadeklarowania udziału w co najmniej dwóch rodzajów zajęć z zadania 2.

2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie ofert zajęć sportowych, kulturalnych.

Na terenie gminy i miasta Proszowice funkcjonuje placówka wsparcia dziennego – świetlica środowiskowa.

Świetlica jest placówką wsparcia dziennego, która prowadzi zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą dla dzieci i młodzieży. Uczęszczają tam dzieci w wieku od 7 do 16 lat, które borykają się z trudnościami w nauce, wychowują się w rodzinach o licznych dysfunkcjach wychowawczych i mają problemy materialne.

Celem działalności świetlicy środowiskowej jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych. Uczestnictwo w zajęciach świetlicy pozwala na racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego od zajęć szkolnych dzieci. Wychowankowie, oprócz odrabiania zadań i pomocy mającej na celu wyrównanie braków szkolnych, korzystają

z różnych form zajęć, których celem jest także rozwijanie różnego rodzaju zainteresowań.

W ciągu całego roku w Świetlicy organizuje się różne imprezy okolicznościowe. W miarę możliwości wychowankowie wyjeżdżają do kina i na krytą pływalnię. W okresie wakacyjnym uczestniczą w półkolonii „Wakacje z plecakiem”.

II. Tworzenie systemu edukacji i wspierania rodziny.

1. Dostępność poradnictwa psychologicznego dla rodzin.

Przy MGOPS działa punkt, informacji wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Dyżur swój pełnią tu specjaliści tj. prawnik, psycholog i pracownicy socjalni.

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne świadczone dla klientów MGOPS realizowane jest poprzez:

- **porady** - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy,
- **konsultacje psychologiczne** – rodzinne, indywidualne .

Praca psychologiczna odbywa się w siedzibie MGOPS w Proszowicach.

2. Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny

W 2018 roku w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Proszowicach swoje zadania realizowało **2 asystentów rodziny**. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną, dla rodziny (na jej rzecz). Asystent rodziny ma za zadanie zmienić stosunek osób w rodzinie do własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na własne życie, podnieść samoocenę. Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny, osiągnięciu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzaniu w nich wiary we własne możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r. asystent rodziny ma na celu pomóc przezwyciężyć trudną sytuację rodzinną. Praca asystenta

jest prowadzona w miejscu zamieszkania rodziny. W związku z tym asystent rodziny pracuje głównie w terenie w celu prawidłowej realizacji swoich zadań. Asystent rodziny swój czas pracy przeznaczają na współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodziny (szkoły, służba zdrowia, itp.) jak również na przygotowanie, usystematyzowanie i wypełnianie dokumentacji.

Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego czasu pracy co pozwoliło na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy MGOPS w Proszowicach. Dla każdej rodziny po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy z rodziną, który jest realizowany w oparciu na odpowiednio dobrane działania. Dla osiągnięcia lepszych efektów asystent rodziny współpracuje **z pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, terapeutami i koordynatorem pieczy zastępczej**. Dla osiągnięcia jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci pochodzących z rodzin z którymi współpracuje asystent rodziny nawiązano kontakt z **pedagogami szkolnymi, wychowawcami oraz nauczycielami**. Prowadzona jest systematyczna współpraca z **kuratorami sądowymi**.

Dla podtrzymania osiągniętych celów, które udało się osiągnąć rodzinie, konieczna jest stała kontrola, dlatego też po zakończeniu współpracy asystent rodziny monitoruje jej funkcjonowanie.

Tabela: Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w 2018 roku.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN
1.	Rodziny korzystające z usług AR powyżej 1 roku	21
2.	Rodziny korzystające z usług AR powyżej 3 do 12 miesięcy	7
3.	Rodziny korzystające z usług AR do 3 miesięcy	1
4.	RAZEM	29

Źródło: opracowanie własne.

W 2018 roku asystenci rodziny **zakończyli** współpracę z **7 rodzinami** ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (2 rodziny), zakończenie monitoringu oraz osiągnięcie celów (5 rodzin).

Łączna liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny w 2018 roku wyniosła 29 rodzin.

Dla usprawnienia współpracy pomiędzy asystentami rodziny, a koordynatorem pieczy zastępczej, raz na kwartał PCPR w Proszowicach organizuje spotkania z asystentami rodzin. Na spotkaniach tych omawiane są bieżące sytuacje rodzin najbardziej zagrożonych.

Aby zapewnić prawidłową realizację zadań przez asystenta rodziny niezbędne jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Asystenci rodziny w roku 2018 prowadzili intensywne samokształcenie się poprzez czytanie fachowej literatury, publikacji prasowych oraz strony internetowej dotyczące prawidłowego funkcjonowania rodzin, dzieci.

Ponadto asystenci rodziny brali udział w następujących szkoleniach i konferencjach:

- „*Mediacja z rodzinami z problemem alkoholowym*”,
- „*Wysłuchaj, obserwuj, postaraj się zrozumieć - fundamenty dobrego kontaktu z dzieckiem*”
- „*Praca z rodziną wieloproblemową*”,
- „*Rozpoznawanie symptomów dziecka krzywdzonego*”.

3. Realizacja pracy socjalnej z rodziną.

MGOPS w Proszowicach realizuje prace socjalną z rodziną. Praca socjalna jest jedną z naturalnych możliwości wejścia do rodziny. W pracy socjalnej pomoc powinna ograniczać się tylko do tego co jest konieczne i tylko tyle ile jest konieczne. Pomagający wspiera w sprawach niezbędnych. Na miarę możliwości rodziny starając się włączyć ją w rozwiązywanie problemów. Unika wyręczania choć zwykle na początku praca nad rozwiązaniem problemów wymagać większej jego energii i aktywności.

Pracownicy Ośrodka, aby dobrze wykonywać pracę socjalną współpracują w tym celu z różnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny są to np.:

- Szkoły – współpraca z pedagogami, zapisy dzieci do szkół, przedszkoli;
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna – pomoc w zdiagnozowaniu przyczyn problemów w nauce;
- Sąd rodzinny- współpraca z kuratorami;
- Policja- grupy robocze;
- Służba zdrowia;
- Kuratorium oświaty- organizowanie kolonii;
- Powiatowy Urząd Pracy – pomoc w znalezieniu zatrudnienia;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Współpraca ma na celu poprawę relacji w rodzinie oraz podniesienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

4. Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje politykę społeczną ukierunkowaną m.in. na tworzeniu warunków efektywnego systemu zapobiegania

i rozwiązywania problemów społecznych. Jednym z elementów tego systemu jest zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, z którego mogą skorzystać osoby i rodziny wymagające takiego wsparcia. W MGOPS można skorzystać z poradnictwa specjalistycznego **prawnego i psychologicznego**.

Poradnictwo prawne oznacza spotkanie z prawnikiem, omówienie problemu oraz przekazanie rodzinie informacji o powszechnie obowiązującym prawie oraz o praktyce jego stosowania. W czasie spotkania z prawnikiem omawiane są odpowiednie przepisy, przekazywany jest wzór pism prawnych oraz jeżeli jest konieczne sporządzane są pisma procesowe.

5. Monitoring sytuacji dziecka i rodziny

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w sposób szczególny objęte są wsparciem ze strony MGOPS oraz instytucji wspierających rodziny. Sytuacja dziecka zagrożonego jest monitorowana na bieżąco. Rodziny zagrożone objęte są różnymi formami pomocy: np. przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, pomoc w formie usług, grupy robocze, kontrakt socjalny.

6. Powołanie rodzin wspierających.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Na stronie internetowej MGOPS została zamieszczona informacja dotycząca rodzin wspierających. Zostały przedstawione ich zadania oraz warunki jakie należy spełniać, aby zostać rodziną wspierającą dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

III. Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin.

1. Realizacja systemu stypendialnego dla dzieci i młodzieży

W ramach współpracy z Centrum Obsługi Oświaty, MGOPS typuje dzieci i młodzież w wieku szkolnym z rodzin uboższych, które w rezultacie otrzymują pomoc w formie stypendium.

W 2018 roku stypendium otrzymało **117** uczniów, oraz **4** uczniów otrzymało jednorazowy zasiłek szkolny z tytułu zdarzenia losowego.

2. Realizacja programów wsparcia materialnego rodzin.

·Realizacja ogólnopolskiego Programu „**Karta Dużej Rodziny**”.

Liczba wydanych przez Gminę ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny w 2018 r. – **93**

Liczba wielodzietnych rodzin z terenu gm. Proszowice korzystających z ogólnopolskiej KDR w 2018 r.– **32**.

Liczba osób, którym wydano Kartę Dużej Rodziny w 2018 r. – **91 w tym:**

Liczba dzieci – **62**

Liczba rodziców – **29**

·Realizacja programu „**Dobry Start**”

W 2018 roku zostało wprowadzone nowe świadczenie „Dobry start” (300+). Świadczenie to jest realizacją rządowego programu „Dobry start”. Jego celem jest wsparcie rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Wsparcie to polega na przyznaniu raz w roku świadczenia w wysokości 300zł na każde dziecko w wieku szkolnym, niezależnie od wysokości dochodów uzyskiwanych przez rodzinę. Świadczenie „Dobry start” przysługuje do ukończenia 20 roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się, a także w przypadku gdy dziecko lub osoba ucząca się ukończyła 20 rok życia przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20 lat. W przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, świadczenie to przysługuje do 24 roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się a także w przypadku gdy dziecko lub osoba ucząca się ukończyła 24 rok życia przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24 lat (w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności).

W 2018 r. wypłacono 1877 świadczeń na kwotę 563100,00 zł.

·Realizacja ogólnopolskiego Programu **Rodzina 500+**

1 kwietnia 2016 roku ruszył Program Rodzina 500 plus. Program ten to systemowe wsparcie polskich rodzin. Zgodnie z projektem, z pomocy korzystają rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Rodzina z dwojgiem niepełnoletnich dzieci może otrzymać 500 zł na drugie i kolejne dzieci, niezależnie od dochodu. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł netto na osobę wsparcie otrzymuje rodzina także na pierwsze lub jedyne dziecko. Dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym kryterium dochodowe jest wyższe i wynosi 1200 zł netto. Wypłacane pieniądze mają posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka. Program zakłada znaczną poprawę sytuacji polskich rodzin.

Analizę zadań zrealizowanych w zakresie ustawy o świadczeniach wychowawczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela: Świadczenia wypłacone w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyzna-no decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	
					ogółem	w tym dzieci
1.	Świadczenie wychowawcze	1879	19821	1258	4750	2412
2.	Na 1 dziecko, w tym: na pierwsze dziecko	1051	8770	936	3377	1645
		397	3645	406	1251	518
3.	Na 2 dziecko, w tym: na pierwsze dziecko	879	7612	439	1793	957
		375	3374	380	1511	785
4.	Na 3 dziecko, w tym: na pierwsze dziecko	282	2673	93	473	289
		92	884	91	462	281
5.	Na 4 dziecko, w tym: na pierwsze dziecko	66	552	16	96	66
		14	131	14	83	56
6.	Na 5 dziecko, w tym: na pierwsze dziecko	15	130	3	20	15
		3	26	3	20	15
7.	Na 6 dziecko, w tym: na pierwsze dziecko	7	84	1	9	7
		1	12	1	9	7

Liczba rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na jedno dziecko w sytuacji gdy członkiem rodziny jest **dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności** w 2018 roku wyniosła **55**.

3. Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

·Realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania ”

Rzeczywista liczba osób objętych tym programem w 2018 roku wyniosła ogółem **487 osób** w tym **287 osób** mieszkających na wsi.

Liczba osób korzystających z posiłku – ogółem **245** w tym **132 osób** z terenu wsi.

W ramach Programu została udzielona pomoc w formie zasiłku celowego jak również pomoc w formie posiłku.

Dane przedstawiają poniższe tabele.

Tabela: Pomoc w formie zasiłku celowego.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Zasiłek celowy	
		Ogółem	w tym na wsi
1.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	241	150
2.	Liczba rodzin	123	76

3.	Liczba osób w rodzinach	271	170
4.	Liczba świadczeń	1 330	873

Źródło: opracowanie własne.

Tabela : Pomoc w formie posiłku

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Posiłek	
		Ogółem	w tym na wsi
1.	Liczba osób korzystających z posiłku	245	132
2.	W tym z posiłku w formie: Pełnego obiadu	119	40
3.	Jednego dania gorącego	129	94
4.	Liczba rodzin	167	79
5.	Liczba osób w rodzinach	496	288
6.	Liczba posiłków	33 155	17 023
7.	z tego: pełen obiad	16 975	5 066
8.	jedno danie gorące	16 180	11 957

Źródło: opracowanie własne

4. Zapewnienie dostępności do systemu świadczeń rodzinnych

Mieszkańcy Gminy Proszowice, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej mogą zgłosić się do MGOPS w Proszowicach.

Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ośrodek przyjmuje także zgłoszenia od osób, instytucji i organizacji społecznych, dotyczące konieczności udzielania pomocy każdej osobie lub rodzinie na terenie gminy Proszowice, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej i niezdolnej do samodzielnego zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie jak najlepszych warunków poprawy jakości życia rodzin i dzieci w gminie Proszowice.

Działania MGOPS są ukierunkowane głównie na:

- utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku jakim jest rodzina biologiczna,
- wzmocnieniu działań profilaktycznych,
- doskonaleniu metod pracy z rodziną,
- realizowanie różnych form pomocy rodzinie.

Istotna jest dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny tj. szkoły, przedszkola, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, organizacje pozarządowe. Wskazane jest dalsze podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających.

Aby osiągnąć zamierzone cele konieczne jest kontynuowanie współdziałania wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci ponieważ wyłącznie praca zespołowa może dać pełne i kompleksowe działanie.

Proszowice, dnia 15 marca 2019 r.

Uzasadnienie

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2018.998 t.j.). Przytoczony artykuł zobowiązuje do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny do dnia 31 marca każdego roku.